

Centralizētais eksāmens par vispārējās vidējās izglītības apguvi**LATVIEŠU VALODA (optimālais mācību satura apguves līmenis)****Vērtēšanas kritēriji**

1.daļa. Teksta satura un valodas līdzekļu analīze (maksimālais punktu skaits – 34)

1. uzdevums. (12 punkti) Secini, kā izpaužas Kristiana Brektes attieksme pret grāmatām, pret folkloru, pret reliģiju un dzeju? Katru atbildi formulē VIENĀ saliktā teikumā!	
1.1. Attieksme pret grāmatām	
1.1.1. Par saturiski pareizu atbildi – 1 p. 1.1.2. Salikta teikuma konstrukcija – 1 p. 1.1.3. Ievērotas gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normas – 1 p.	3
Attieksme pret folkloru	
1.1.4. Par saturiski pareizu atbildi – 1 p. 1.1.5. Salikta teikuma konstrukcija – 1 p. 1.1.6. Ievērotas gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normas – 1 p.	3
Attieksme pret reliģiju	
1.1.7. Par saturiski pareizu atbildi – 1 p. 1.1.8. Salikta teikuma konstrukcija – 1 p. 1.1.9. Ievērotas gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normas – 1 p.	3
Attieksme pret dzeju	
1.1.10. Par saturiski pareizu atbildi – 1 p. 1.1.11. Salikta teikuma konstrukcija – 1 p. 1.1.12. Ievērotas gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normas – 1 p.	3
Par ieskaitāmu uzskatāma tāda skolēna atbilde, kurā ir secināta attieksme, nevis tikai pārrakstīts viens fakts no teksta; secinājums ir pamatots ar tekstā atrodamo informāciju; atbilde ir veidota vienā saliktā teikumā, kā prasīts uzdevuma nosacījumā.	
Neieskaita – atbilde tiek pārrakstīta no teksta kā citāts (ar vai bez pēdiņām) – 0 punktu par saturu, 0 punktu par teikuma uzbūvi un 0 punktu par gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normām.	
<u>Ja uzrakstīti 2-3 teikumi, tad par salikta teikuma konstrukciju – 0 punktu, vērtē saturu un gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normas.</u>	
Tekstā atrodamā informācija (saturs):	
1.1. Attieksme pret grāmatām	Īpaša aizrautība ar grāmatām; grāmatas ir būtiska viņa dzīves un telpas daļa; literatūra viņa mājās ir visur; krāj vecas grāmatas / veido plašu kolekciju; grāmatas uztver kā vērtīgas, skaistas un saglabājamās lietas; izglābj grāmatas no izmešanas; pievērš lielu uzmanību grāmatu dizainam un kvalitātei; uzskata, ka grāmatas izskatam ir būtiska nozīme lasīšanā; mīlestība pret “burtiņiem” ietekmējusi viņa studiju izvēli; neuzticas videi/cilvēkam, kur nav grāmatu.
1.2. Attieksme pret folkloru	Folkloru viņu ļoti interesē; viņu saista tumšie folkloras un pasaku tēli; tumšie tēli viņam šķiet radošāki, interesantāki un brīvāki; folkloru uztver kā tēlainu un vizuāli iedarbīgu pasauli; viņš par folkloru domā pētnieciski un radoši; interesējas par Laimas tēlu folklorā; izmanto folkloras materiālu lekcijās; folklorā viņu piesaista neparastais, groteskais un mistiskais; viņa attieksme pret folkloru nav tradicionāli idealizējoša, bet provokatīva un interpretējoša.
1.3. Attieksme pret reliģiju	Reliģija viņu ļoti interesē; interesē sakrālā literatūra; daudz pērk Bībeles; jo vecākas un “nolūgtākas” Bībeles, jo viņam tās šķiet vērtīgākas; interesējas arī par citām reliģijām, piemēram, Korānu un budismu; ir pieņēmošs pret reliģijām; reliģijā viņu piesaista vizuālie tēli, simboli, rekvizīti un rituāli; patīk katolicisma rekvizīti un rituāli; patīk pareizticības simbolu sistēma; mēdz aiziet uz baznīcu un nolikt svečīti; reliģiju uztver personiski, brīvi un neformāli; par reliģiskiem tēliem runā kā par saviem čomiem - sarunvalodas stilā.
1.4. Attieksme pret dzeju	Dzeja viņam ļoti patīk; dzeja ir būtiska viņa grāmatu kolekcijas daļa; viņš seko dzejas jaunumiem; iegādājas jaunākās dzejas grāmatas; dzeju izmanto darbā ar studentiem; dod studentiem lasīt dzeju, lai “atraisās smadzenes”; viņam svarīga gan latviskā dzejas tradīcija, gan jaunā dzeja; patīk Edvarts Virza un Frīdis Bārda kā latviskās tradīcijas kopēji; interesē arī jaunākā / konceptuālā dzeja; Bodlēra dzeja viņam ir nozīmīga kopš skolas laikiem; dzeju uztver kā pārlaicīgu un spēcīgu māksliniecisku pieredzi; dzeju nelasa lineāri no sākuma līdz beigām, bet meklē tajā savu struktūru.

2. uzdevums. (2 punkti)

Atzīmē ar X, kurā formā lietots izceltais darbības vārds teikumā!

Teikums	Vārdforma		
2.1. Viņam esot arī diezgan prāva kolekcija ar grāmatām, kas savulaik piederējušas nu jau mirušām burvēm.	Darbības vārds atstāstījuma izteiksmē	1	2
2.2. Esot krāmu tirgos un apstaigājot antikvariātus, skaistas lietas, to skaitā vecas grāmatas, nereti sauc: "Kristian, Kristian, nopērc mani!"	Darbības vārds divdabja formā	1	

Ja atzīmētas vairāk kā divas atbildes, 0 punktu par katru pozīciju.

3. uzdevums (3 punkti).

Skaidro, kuras sintaktiskās konstrukcijas teikumos saista saiklis "un"!

Teikums	Skaidrojums		
3.1. "Vai šādai," viņš norāda uz franču revolūcijai veltītu Denisa Hanova un Valda Tēraudkalna monogrāfiju <i>Asiņainā rītausma Parīzē</i> .	saista vienlīdzīgus teikuma locekļus, vienlīdzīgus teikuma locekļus – apzīmētājus, vienlīdzīgi teikuma locekļi, VTL <u>Neieskaita:</u> "un" saista īpašvārdus	1	3
3.2. Mākslinieks palepojas arī ar Māra Rungļa spoku stāstu triloģiju bērniem, kuru viņš ilustrējis un kuras vākiem izmantota fosforiscējoša krāsa , lai grāmata tumsā spīdētu.	saista vienlīdzīgus palīgteikumus, vienlīdzīgus apzīmētāja palīgteikumus, palīgteikumus, atkarīgas teikuma daļas, pakārtotas teikuma daļas <u>Neieskaita:</u> "un" saista palīgteikuma daļas, teikuma daļas	1	
3.3. Esot krāmu tirgos un apstaigājot antikvariātus , skaistas lietas, to skaitā vecas grāmatas, nereti sauc: "Kristian, Kristian, nopērc mani!"	saista vienlīdzīgus divdabja teicienus, divdabja teicienus <u>Neieskaita:</u> saista divdabjus, saista vienlīdzīgus teikuma locekļus	1	

4.uzdevums (5 punkti).

Kristians Brekte saka: „Es mēdzu aiziet uz baznīcu un nolikt svecīti un esmu izdomājis, ka erceņģelis Mihails ir manējais čoms, un es ar viņu dīloju.”

4.1. Izraksti no K. Brektes teiktā divus **žargonismus** un izskaidro to nozīmi!

Žargonisms	Skaidrojums	
4.1.1. čoms	labs draugs, biedrs, paziņa, draugs; tuvs cilvēks; savējais; cilvēks, ar kuru ir neformālas, draudzīgas attiecības	1
4.1.2. dīloju/dīlot	sadarbojos, vienojos, vienojos par sadarbību; vienojos par kaut ko; sarunāju; kārtāju darījumus; risinu lietas; uzturu kontaktu/attiecības; veidoju savstarpējas attiecības; tirgojos	1

2

! Ja žargonisms izrakstīts vārdu savienojumā un nav pasvītrots – 0 punktu

4.2. Paskaidro, vai, tavuprāt, **žargonismu** lietojums palīdz/nepalīdz ikvienam lasītājam labāk saprast domu, ko vēlas pateikt K. Brekte? Pamato savu viedokli vienā saliktā pakārtotā teikumā!

4.2.1. Par pamatotu atbildi, kurā ir skaidra attieksme (palīdz/nepalīdz), – 1 p.	1
4.2.2. Par pamatojumu vienā saliktā pakārtotā teikumā – 1 p.	1
4.2.3. Ievērotas gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normas – 1 p.	1

3

Ja uzrakstīti 2–3 teikumi, tad par saliktu pakārtotu teikumu – 0 punktu, vērtē saturu un gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normas.

5.uzdevums (5 punkti).

Katram funkcionālajam valodas stilam ir raksturīgi tipiskie izteiksmes līdzekļi. Valodas stils aptver visus valodas sistēmas līmeņus: fonētiku, morfoloģiju, leksiku, sintaksi. Konkrētais valodas stils nosaka arī konkrētu valodas līdzekļu izvēli.

Izlasi vēlreiz teksta fragmentu un aizpildi tabulu!

„Strādājot pie grāmatām, viņam ir svarīgi būt klāt arī tipogrāfijā, lai pārliecinātos par kvalitāti un nepieciešamības gadījumā kaut ko piekorigētu kopā ar tās darbiniekiem. „Dizains ir ļoti svarīgs, un, man šķiet, ka tā trūkums daudzām mūsdienu grāmatām ir vainojams pie tā, ka jaunieši nelasa,” viņš saka.”

Par katru pareizi aizpildītu tabulas aili – 1 p.

5

Valodas līdzeklis		Piemērs no teksta
Sintakse	5.1. iespraudums	man šķiet
Morfoloģija	Saliktenis	5.2. mūsdienu
Leksikoloģija	5.3. svešvārds/ internacionālisms/ aizguvums	kvalitāte
Sintakse	Divdabja teiciens	5.4. Strādājot pie grāmatām
Morfoloģija	Darbības vārds vēlējuma izteiksmē	5.5. pārliecinātos/ piekorigētu

6.uzdevums (5 punkti).**6.1. Kā Kristians Brekte apliecina mīlestību pret grāmatām? Uzraksti trīs viņa rīcības piemērus!**

6.1.1. Par saturiski atbilstošu atbildi – 1 p.

6.1.2. Par saturiski atbilstošu atbildi – 1 p.

6.1.3. Par saturiski atbilstošu atbildi – 1 p.

Par ieskaitāmu uzskatāms tāds piemērs, kurā nosaukta konkrēta K. Brektes **rīcība**, nevis tikai vispārīga attieksme:

grāmatu kolekcionēšanā,

glābšanā no iznīcības,

lasīšanā, ilustrēšanā.

Ieskaitāmi rīcības piemēri: *viņš krāj grāmatas / veido grāmatu kolekciju/ viņš pērk grāmatas/ viņš meklē grāmatas krāmu tirgos un antikvariātos/ viņš glābj grāmatas no izmešanas/ viņš stāsta par savām mīļākajām grāmatām/ viņš lasa/izvēlas studijas, kurās būs daudz jālasa/ viņš dod studentiem lasīt dzeju/ viņš seko dzejas jaunumiem/ viņš strādā pie grāmatu vizuālā noformējuma un kvalitātes/ viņš rūpējas par grāmatu dizainu/ viņš lasa un izmanto grāmatas personiskai izaugsmei.*

Rīcības piemērus var rakstīt nosaucoši vai pilnā teikumā – gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normas nevērtē.

3

6.2. Kāda ir tava attieksme pret literatūru/grāmatām? Pamato savu atbildi!

6.2.1. Pamatojuma saturs – 1 p.

Ieskaitāma jebkura skaidri pausta skolēna attieksme pret literatūru/grāmatām — pozitīva, atturīga, kritiska vai līdzsvarota —, **ja tā ir pamatota.**

Neieskaitāma ir atbilde bez pamatojuma vai atbilde, kurā skolēns tikai pārstāsta tekstu par K. Brekti.

1

2

6.2.2. Ievērotas gramatikas, ortogrāfijas, interpunkcijas normas – 1 p.

1

7.uzdevums (2 punkti).

Vai tu piekrīti K. Brektes teiktajam, ka “jauniešus no lasīšanas attur slikts grāmatu dizains”? Savu viedokli pamato **vienā** teikumā!

7.1. Viedokļa un pamatojuma saturs – 1 p.

Ieskaitāma ir atbilde, kurā skolēns vienā teikumā skaidri **pauž piekrišanu, nepiekrišanu vai daļēju piekrišanu** K. Brektes viedoklim **un pamato**, kāpēc grāmatu dizains var vai nevar ietekmēt jauniešu vēlmi lasīt.

Neieskaitāma ir atbilde, kurā ir tikai “jā/nē”, **nav pamatojuma**, skolēns **neatbild uz jautājumu** par dizaina ietekmi.

1

2

7.2. Gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normas – 1 p.

1

Ja uzrakstīti 2-3 teikumi, tad – 0 punktu.

2. daļa. Tekstveide – pārspriedums/argumentētā eseja (maksimālais punktu skaits – 40; iegūtajai punktu summai tiek piemērots koeficients – 1,15)

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti			
	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti
1. Temata atklāsmē (kopā 8 p.)* 1.1. Temata izpratne un vērtējums (4 p.)	Temats atklāts virspusīgi, vērojama novirze no tā, temata aktualitāte nav nosaukta.	Temats ir daļēji atklāts – tas ir sašaurināts vai paplašināts; temata aktualitāte ir nosaukta.	Temats ir izprasts un pietiekami atklāts; temata aktualitāte ir raksturota.	Temats ir izprasts un izvērsti; temata aktualitāte ir raksturota un pamatota.
1.2. Tematā risinātā problēma (4 p.)	Problēma pieminēta vispārīgi, frāžaini.	Problēma ir nosaukta, trūkst loģiska pamatojuma un personiskā vērtējuma.	Problēma ir skaidra, loģiski pamatota; ir patstāvīgi spriedumi, kas ietver personisko vērtējumu.	Problēma ir skaidra, loģiski pamatota, ir piedāvāts risinājums, patstāvīgi spriedumi izriet no personiskās pieredzes, var būt arī netipisks skatījums.
2. Argumentēšana* (kopā 8 p.) 2.1. Argumentu saikne ar tematu (4 p.)	Formulēti apgalvojumi, kas nav saistīti ar tematu vai pieteikto problēmu.	Formulēti vispārīgi vai sašaurināti apgalvojumi, kas daļēji atbilst tematam un pieteiktajai problēmai.	Formulētie apgalvojumi atbilst tematam un pieteiktajai problēmai. Viens no apgalvojumiem ir pārāk vispārīgs vai sašaurināts.	Formulēti skaidri un precīzi apgalvojumi, kas pārliecinoši atbilst tematam un pieteiktajai problēmai.
2.2. Argumentu izvērsums (4 p.) <i>Ja argumentēšanā izmantota informācija tikai no dotajiem tekstiem, maksimālais vērtējums – 3 punkti</i>	Argumenti pierādīti ar vienpusējiem spriedumiem, kas pamatā balstīti uz savu pieredzi, nevis precīziem faktiem. Kultūras fakti nav.	Argumenti pamatoti ar vairākiem pierādījumiem, izmantojot gan vispārīgus, nekonkrētus, arī neprecīzus faktus, gan savu pieredzi. Izvērsti viens kultūras fakts, pieļaujamas 2 faktu kļūdas.	Argumenti pamatoti ar iedērgiem pierādījumiem, izmantojot faktus, kas pēc nepieciešamības papildināti ar savu pieredzi. Izvērsti 2 vai 3 kultūras fakti, ir pieļaujama maznozīmīga faktu kļūda, kas neietekmē saturu.	Argumenti pamatoti ar precīziem un iedērgiem pierādījumiem. Mērķtiecīgi izvēlēti un izvērsti vismaz 3 kultūras fakti, tie vispārināti un pēc nepieciešamības papildināti ar savu pieredzi. Faktu kļūdu nav.
3. Teksta struktūra, žanrs un apjoms (4 p.)*** <i>Teksta struktūru vērtē atbilstoši skolēna norādītajam teksta žanram (argumentētā eseja/ pārspriedums).</i> <i>Ja teksta žanrs nav norādīts, kritērijā mīnus 1 punkts.</i> Ja teksta apjoms ir mazāks par 150 vārdiem, darbu nevērtē.	Teksta struktūra nav atbilstoša žanram; dalījums rindkopās neprecīzs, nepārdomāts vai/un haotisks. Teksta apjoms nav pietiekams temata atklāsmēi (kritērijos – gramatikas normas, ortogrāfijas normas, interpunkcijas normas – kļūdu skaitu reizina ar 2).	Teksta struktūra daļēji atbilst žanram; dalījums rindkopās ir nepilnīgs – kāda rindkopa ir pārāk īsa vai pārāk izvēsta; trūkst tematiskas pārejas. Teksta apjoms daļēji atbilst nosacījumiem.	Teksta struktūra pamatā atbilst žanram; teksta daļas ir daļēji tematiski saistītas; ir ievērots dalījums rindkopās. Teksts atbilst prasītajam apjomam. Pārsniegts apjoms neietekmē vērtējumu.	Teksta struktūra atbilst žanram; teksta uzbūve ir loģiska un mērķtiecīga, teksta daļas ir tematiski saistītas; ir ievērots dalījums rindkopās. Teksts atbilst prasītajam apjomam. Pārsniegts apjoms neietekmē vērtējumu.

4. Teksta autora individualitāte (4 p.)*	Teksts ir stereotipisks un šablonisks.	Tekstā fragmentāri vērojamas autora individualitātes izpausmes.	Teksta saturā izpaužas autora individualitāte.	Tekstā pārliecinoši izpaužas autora individualitāte, personība, uzskati un redzesloks.
5. Vārdu krājums un stils (4 p.)**	Vārdu krājums vienvērtīgs, tas apgrūtina teksta uztveri. Nav ievērots vienots teksta stils; izteiksmes līdzekļi izmantoti haotiski.	Vārdu krājums ir pietiekams, ir vērojamas atkāpes no valodas stila, tas neapgrūtina teksta uztveri. Daļēji ievērots teksta stils; izteiksmes līdzekļu izvēlē nav vērojams mērķtiecīgs nolūks.	Vārdu krājums ir pārdomāts, funkcionāli un semantiski precīzs. Ir ievērots teksta stils; izteiksmes līdzekļi ir mērķtiecīgi izvēlēti un stilistiski iederīgi.	Vārdu krājums ir pārdomāts, daudzveidīgs, funkcionāli un semantiski precīzs (<i>individuālā valodas stila pazīmes</i>). Teksta stils ir pārdomāts; izteiksmes līdzekļi ir mērķtiecīgi, stilistiski iederīgi un iedarbīgi.
6. Gramatikas normas (4 p.)**	7–10 kļūdas***.	4–6 kļūdas.	1–3 kļūdas.	Ievēroti vārdu veidošanas, vārdu formu un teikumu veidošanas, teikuma daļu attieksmju nosacījumi. Nav kļūdu.
7. Ortogrāfijas normas (4 p.)**	7–10 kļūdas***.	4–6 kļūdas.	1–3 kļūdas.	Nav kļūdu.
8. Interpunkcijas normas (4 p.)	7–10 kļūdas***.	4–6 kļūdas.	1–3 kļūdas.	Nav kļūdu.

* 0 punktu, ja konkrētais kritērijs nav novērtējams.

** Vārdu krājuma un stila, gramatikas, ortogrāfijas kļūdu veidi (tabula pielikumā).

*** 11 un vairāk kļūdu (kritēriji: Vārdu krājums un stils. Gramatikas normas. Ortogrāfijas normas. Interpunkcijas normas.) – 0 punktu.

Atbildi nevērtē, ja

- uzdevums nav izpildīts (pārstāstīts doto tekstu saturs, teksts neatbilst argumentētās esejas/pārsprieduma žanram (piem., vēstījums, apraksts, atstāstījums u. tml.);
- darbs neatbilst kādam no piedāvātajiem tematiem;
- darbs neatbilst apjomam (mazāk par 150 vārdiem);
- darbs nav salasāms vai teksts atrodas ārpus tekstam paredzētā laukuma;
- darbā ir vērojamas plaģiāta pazīmes;
- darbā ir lasāmi cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi.

Vārdu krājums un stils. Kļūdu veidi**	Gramatikas kļūdu veidi**	Ortogrāfijas kļūdu veidi**
• Vārda nozīmes neizpratne/neatbilstošas nozīmes vārds. • Neatbilstošs tās pašas vārdšķiras vārds. • Kalkēts vārds. • Vārds svešvalodā. • Liekvārdība, vienas saknes vārdu pārmērīgs atkārtojums. • Valodas stilam neatbilstošs vārds. • Neloģiski izteikumi, saturiski neloģisks teikums.	• Neprecīzi piedēkļi/priedēkļi. • Salīdzinājuma formu nepareizs lietojums. • Nenoteiktās/noteiktās galotnes nepareizs lietojums. • Neprecīzs locījums/skaitlis/dzimte. • Darbības vārda formu neprecīzs lietojums. • Vārdu formveidošanas kļūdas. • Kļūdas prievārdu, saikļu lietošanā (ka/kad; jeb). • Nepamatota personas un laiku maiņa. • Nepamatoti izlaists vārds teikumā. • Nepamatoti atdalīti un nepareizi novietoti palīgteikumi, kļūdas sintaktisko saistījumu izveidē. • Nepilnīgi, nepabeigti teikumi, neloģiska vārdu secība teikumā.	• Nav ievērota latviešu valodas vārdu pareizrakstība (īso un garo patskaņu, divskaņu pareizrakstība vārdos un vārdformās, pareizs līdzskaņu lietojums vārdu saknē, galotnē un vārdformās, piedēkļu un piedēkļu lietojums vārdos un vārdformās, diakritiskās zīmes trūkums). • Nav ievēroti literārās valodas vēsturisko miju nosacījumi. • Kopā/šķirti rakstāmi vārdi. • Lielo sākumburtu lietošana saliktajos nosaukumos, īpašvārdu rakstība. • Svešvārdu pareizrakstība, cittautu īpašvārdu atveide. • Vārdu saīsināšana. • Vārdu dalīšana pārņemšanai jaunā rindā. • Neuzmanības kļūdas (izlaisti/lieki/pārstatīti burti, trūkst galotnes utt.). • Latviešu valodas alfabētam neatbilstošu burtu lietojums.

3. daļa. Mutvārdu (runa un saziņa) daļa (maksimālais punktu skaits – 20)

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti			
	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti
1. Runas saturs. Bīletē formulēto jautājumu/ uzdevumu izpratne un izvērsums skolēna veidotā teksta saturā	Jautājumi/uzdevumi izprasti virspusīgi, skolēna veidotā teksta saturā vērojama daļēja novirze no temata un/vai skatījums uz jautājumiem/ uzdevumiem ir vienkāršots, shematisks, virspusīgs un bezpersonisks un/vai pārliecinoši atstāsta tekstu.	Jautājumi/uzdevumi ir daļēji atklāti – tie ir sašaurināti vai paplašināti un/vai skatījums uz tiem ir fragmentārs vai vienusīgs, vienkāršots personiskais vērtējums un/vai vērojams teksta pārstāsts.	Jautājumi/uzdevumi ir izprasti un pietiekami izvērsti skolēna veidotā teksta saturā; skatījums uz jautājumiem/ uzdevumiem ir strukturēts, tajā ir patstāvīgi spriedumi, kas ietver personisko vērtējumu.	Jautājumi/uzdevumi ir izprasti un pārliecinoši izvērsti skolēna veidotā teksta saturā; skatījums uz jautājumiem/ uzdevumiem ir pārdomāts un radoši strukturēts, tajā ietverti patstāvīgi spriedumi, kas ir mērķtiecīgi pamatoti un ietver personisko vērtējumu.
2. Argumentēšana*	Formulēti neskaidri vai nepilnīgi apgalvojumi, tie nav saistīti ar uzdevumiem/jautājumiem; argumenti pierādīti ar vienusējiem spriedumiem, kas pamatā balstīti uz savu pieredzi, nevis precīziem faktiem.	Formulēti pārāk vispārīgi vai pārāk sašaurināti apgalvojumi, kas neatklāj izpratni par uzdevumiem/ jautājumiem; argumenti pierādīti ar vairākiem pierādījumiem, izmantojot gan vispārīgus, nekonkrētus, arī neprecīzus faktus, gan savu pieredzi.	Formulēti skaidri un precīzi apgalvojumi, kas atbilst uzdevumiem/jautājumiem; argumenti pierādīti ar precīziem, pamatotiem un iederīgiem pierādījumiem, izmantojot nepieciešamo informāciju, precīzus faktus, kas var būt papildināti arī ar savu pieredzi.	Formulēti skaidri un precīzi apgalvojumi, kas pilnībā atbilst uzdevumiem/ jautājumiem, salīdzināti dažādi apgalvojumi, izvēloties situācijā atbilstošākos; argumenti pierādīti ar precīziem, pamatotiem un iederīgiem pierādījumiem, izmantojot daudzveidīgu informāciju, savu pieredzi, kā arī vispārinot, iesaistot kontekstuāli iederīgas atsaucē un izmantojot iegūtās likumsakarības jaunā kontekstā.

3. Valodas kvalitāte*	Veido tekstu, kurā vārdu krājums ir nepārdomāts, funkcionāli un semantiski neprecīzs; tekstā regulāri tiek pārkāptas gramatikas (morfoloģijas un sintakses) normas, un tas apgrūtina teksta uztveri.	Veido tekstu, kurā vārdu krājums ir daudzveidīgs, tomēr vairāki vārdi nav funkcionāli un/vai semantiski iederīgi kontekstā; tekstā bieži ir sastopamas gramatikas (morfoloģijas un sintakses) nepilnības un kļūdas, kas neapgrūtina teksta uztveri.	Veido tekstu, kurā vārdu krājums ir pārdomāts, funkcionāli un semantiski prasmīgi izvēlēts; teksta gramatiskais (morfoloģiskais un sintaktiskais) noformējums atbilst komunikatīvajam nolūkam. Pieļautas dažas kļūdas sarežģītākās gramatiskās konstrukcijās.	Veido tekstu, kurā vārdu krājums ir meistarīgi izvēlēts; teksts ir gramatiski precīzs, mērķtiecīgs un atbilst saziņas nolūkam un kontekstam. Nav gramatisku kļūdu vai pieļautas 1–2 nebūtiskas (piemēram, pārteikšanās) kļūdas.
4. Runas plūdums un laika limita ievērošana* <i>Laika limita uzskaitē sākas no brīža, kad skolēns sāk runu, un tā attiecas tikai uz skolēna runas laiku.</i>	Mutvārdu tekstā valodas plūdums ir nevienmērīgs, daudz lieku paužu, kas traucē uztvert tekstu. Laika limits nav ievērots, skolēna runas ilgums ir mazāks par 3 minūtēm.	Mutvārdu tekstā ir liekas pauzes, bet tas netraucē uztvert tekstu. Laika limits pamatā ir ievērots, vai arī vērojamas nelielas nobīdes.	Mutvārdu tekstā ir vienmērīgs valodas plūdums. Laika limits ir ievērots.	Mutvārdu tekstā ir vienmērīgs valodas plūdums, runā prasmīgi izmantotas balss intonācijas. Laika limits ir ievērots.
5. Mijiedarbība saziņas procesā, jautājumu izpratne, atbilžu saturs un izvērsums* <i>0 punktu, ja skolēns nespēj vai atsakās atbildēt uz jautājumiem</i>	Daļēji ievēro runātāja kultūru. Atbildot uz jautājumiem, veido ļoti īsas, nepārliecinošas atbildes.	Pamatā ievēro runātāja kultūru. Atbild uz jautājumiem strukturēti, tomēr atbildēs trūkst precizitātes.	Ievēro runātāja kultūru. Atbild uz jautājumiem pārdomāti, strukturēti un precīzi.	Ievēro runātāja kultūru. Atbild uz jautājumiem pārdomāti, strukturēti, pārliecinoši, precīzi un izvērsti.
*Runas traucējumus, akcentu un neverbālos izteiksmes līdzekļus nevērtē Atbildi nevērtē, ja • uzdevums nav izpildīts vai tā izpildē ignorēti uzdevuma nosacījumi; • atbildē ir ietverti cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi.				